

Dilluns de Ciència

Canvi Global i
Sostenibilitat:
del passat al
present

22 i 29 abril i 6 maig 2024
18:00
Presencial + Streaming

22 d'abril

Silvia Valenzuela Lamas

Científica Titular -
Arqueologia de la Dinàmica
Social, (IMF-CSIC)

Pràctiques ramaderes, canvis al paisatge i sostenibilitat: una perspectiva integrada des de l'arqueologia

Les restes arqueològiques aporten llargues seqüències de dades econòmiques i ambientals que amb prou feines es coneixen ni s'utilitzen en la creació de models de sostenibilitat. Aquest treball mostra que, més enllà dels condicionants ecològics, el sistema politicoeconòmic i les decisions culturals són dos factors clau que determinen el tipus de ramaderia i, amb això, han influït fortament en els canvis al paisatge. A través de la informació sobre les pràctiques ramaderes desenvolupades en els darrers 3000 anys a Catalunya, les persones assistents veuran com el que fem avui deixa empremta al registre arqueològic i al paisatge, i descobriran un aspecte poc conegut de l'arqueologia, que pot ajudar per construir models econòmics més robustos i fiables.

29 d'abril

Débora Zurro

Doctora en Arqueologia

Prehistòrica

Científica Titular, Arqueologia i

Antropologia (IMF-CSIC)

Sostenibilitat i arqueologia de costes: exemples des del passat Sud-americà

La sostenibilitat se sol plantejar com una qüestió molt lligada a l'ecologia i als comportaments econòmics d'un món actual i globalitzat. En aquest marc de coses sembla que les Humanitats i, forma més específica, els estudis sobre el passat remot han d'aportar poc. Tot i això, l'Arqueologia permet tenir una visió de llarg recorregut sobre les relacions que establim les comunitats humanes amb els recursos i la seva distribució. Les societats costaneres en concret semblen presentar tota una sèrie de particularitats que tenen molt a veure amb la riquesa dels ecosistemes costaners i marins i aquesta rellevància dels oceans es veu reconeguda a l'actual Dècada dels Oceans 2021-2030. En aquesta xerrada es discutirà com s'articula aquesta complementaritat entre recursos marítics i terrestres, avaluant el rol que juga la riquesa oceànica a l'emergència de determinats comportaments prosocials com és la cooperació a través d'exemples del Canal Beagle (Sud d'Argentina) i del Nord de Xile (costa d'Atacama).

6 de maig

Dr. Juan José Ibáñez

Professor d'Investigació, IMF-
CSIC.

Creixement i col·lapse dels primers poblats neolítics : Reflexions per als reptes actuals

Fa 14.000 anys , les últimes societats de caçadors-recol·lectors nòmades van començar un procés de transformació que, 3.000 anys després , portaria a aparició dels primers poblats sedentaris d'agricultors i ramaders . Gràcies a un important creixement poblacional, les primeres petites llogarets es van transformar en grans poblats , que van arribar a acollir uns pocs milers d' habitants . Es tracta d'un canvi clau en la història de la humanitat . No obstant això, quan l' extensió dels poblats neolítics hi havia arribat al seu cenit , s'observa el col·lapse d'aquests nuclis de població , que s'abandonen o es redueixen considerablement . Aquesta crisi coincideix amb l' aparició de nous poblats més petits i nombrosos , alhora que s'inicia l'èxode dels colons neolítics cap a Europa i Àsia . Tot això indica que el model social de grans poblats hi havia quedat esgotat i havia de sorgir un altre més sostenible. Quins factors van propiciar el col·lapse dels grans poblats ? Van ser els condicionants climàtics , econòmics o socials els que van fer el model insostenible? Segurament el lector informat ha pogut establir paral·lelismes amb el moment present i els reptes a què ens enfrontem ...